

Epidemiologische update COVID-19

RAG 08/02/2023

De analyse van de epidemiologische situatie steunt op een brede evaluatie, waarbij verschillende kwantitatieve indicatoren en drempels worden gehanteerd voor het bepalen van beheersniveaus (zoals [hier](#) beschreven), ondersteund door andere meer kwalitatieve (bv. ervaren werkdruk bij huisartsen) en strategische indicatoren (bv. teststrategie).

Besluit en aanbevelingen

- Het beheersniveau wordt op nationaal niveau gehandhaafd op 2, met een toename van de virale circulatie en de incidentie van hospitalisaties. De PR voor symptomatische personen komt nu overeen met niveau 3; de incidentie voor nieuwe ziekenhuisopnames, de ICU-bedbezetting en het aantal raadplegingen bij huisartsen bevinden zich verder op niveau 1.
- De beheersniveaus op provinciaal niveau blijven ongewijzigd.
- De virusconcentraties in het afvalwater vertonen een stijgende trend.
- De dominante variant in België blijft BQ.1* (65,9% van de stalen met sequencing in week 2 en 54,7% in week 3). De varianten XBB* en XBB.1.5 nemen verder toe (respectievelijk 8,8% en 2,2% van de stalen in week 2 en 14,7% en 5,3% in week 3). De variant CH.1.1 nam licht af (13,2% van de stalen in week 2 en 10,7% in week 3).

Indicatoren i.v.m. viruscirculatie

Het aantal nieuwe infecties dat in de week van 29 januari tot 4 februari werd gerapporteerd is verder gestegen (gemiddeld 702 nieuwe infecties per dag, tegenover 467 in de week daarvoor, + 50%). De stijging wordt opnieuw vooral waargenomen in Vlaanderen, voor alle leeftijdsgroepen en nu ook in Brussel, voor personen van 65 jaar en ouder.

Het aantal uitgevoerde testen is ook opnieuw toegenomen. In de periode van 29 januari tot 4 februari waren er gemiddeld 5.436 testen per dag, vergeleken met ongeveer 4.700 de week voordien. Deze stijging doet zich voor in alle leeftijdsgroepen en betreft voornamelijk testen voor vermoedelijke COVID-19.

Het aantal verkochte zelftesten¹ in apotheken tussen 29 januari en 4 februari is ook verder licht gestegen, met 24.012 verkochte testen vergeleken met ongeveer 18.000 de week voordien (Bron: APB & OPHACO).

De algemene positiviteitsratio (PR) neemt ook toe, met een waarde van 14,1% voor de week van 29 januari tot en met 4 februari (tegenover 11,3% de week ervoor). De stijging wordt waargenomen voor alle leeftijdsgroepen, behalve voor de 0-9-jarigen, voor wie de trend stabiel is. Er is vooral een toename in Vlaanderen (symptomatische en niet-symptomatische personen) en in het Brusselse Gewest (symptomatische personen).

¹ Mogelijke onderschatting omdat de registratie op naam voor burgers zonder verhoogde terugbetaling geen verplichting is maar een aanbeveling. Preliminaire data, mogelijke vertraging op rapportering voor meest recente dagen

De monitoring van afvalwater², gebaseerd op drie indicatoren, toont nu een toename van de virusconcentraties. Op basis van de resultaten van 1 februari 2023 voldeden van de 42 opgevolgde zuiveringsinstallaties, 25 zones aan de indicator "stijgende trend" (vergeleken met 10 de week ervoor), 6 aan de indicator "snelle stijging" (vergeleken met 8) en 9 aan de indicator "hoge circulatie" (vergeleken met 5). Op gewestelijk niveau vertoont Wallonië een alert voor de indicator "stijgende trend". Op provinciaal niveau hadden vier provincies een alert voor de indicator "stijgende trend" (Waals-Brabant, Henegouwen, Luik en Luxemburg) en twee provincies voor de indicator "hoge circulatie" (Antwerpen en Limburg); geen enkele provincie had een alert voor de indicator "snelle stijging". Meer informatie over de methodologie en de analyse van de resultaten is beschikbaar in een wekelijks verslag.

Indicatoren i.v.m. druk op het zorgsysteem

Het aantal raadplegingen voor vermoedelijke COVID-19 bij huisartsen is in week 5 op nationaal niveau verder licht gestegen, met gemiddeld 6 contacten per 100.000 inwoners per dag, vergeleken met 4/100.000 de week voordien. In Vlaanderen wordt nog steeds een lichte stijging waargenomen en in Wallonië een stabilisatie. In Brussel waren er onvoldoende gegevens in week 5 (Bron: Huisartsenbarometer).

De incidentie van raadplegingen voor griepachtige symptomen (ILI) gerapporteerd door het netwerk van huisartsen is licht gestegen, met 449 consulten per 100.000 inwoners.

Vanaf deze week presenteren wij de ervaren werklast door huisartsen voor aandoeningen van de luchtwegen (en niet langer enkel voor vermoedelijke COVID-19). In week 5 beschouwde 35% van de artsen deze als hoog tot zeer hoog.

Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames voor COVID-19 is opnieuw gestegen, met gemiddeld 63 opnames per dag in de week van 31 januari tot en met 6 februari, tegenover 54 in de voorgaande periode (+17%). Het reproductiegetal (Rt) voor ziekenhuisopnames is licht gedaald maar blijft boven de 1 (1,085, tegen 1,128 de week ervoor). De voorspellende modellen voor het aantal nieuwe ziekenhuisopnames laten voor de komende twee weken eerder een stabiele trend zien.

De 7-daagse incidentie van ziekenhuisopnames steeg in de meeste provincies, behalve in Waals-Brabant (stabiele trend) en de provincies Antwerpen en Namen (daling). Het beheersniveau blijft ongewijzigd voor de provincies Luik en Brussel als gevolg van de stijgende trend van de incidentie van hospitalisaties.

Het aantal ziekenhuisopnames voor COVID-19 en met COVID-19 (d.w.z. opname om een andere reden maar met een positieve COVID-19-test) vertoonden verder een vergelijkbare, toenemende trend.

Het aantal door COVID-19-patiënten bezette ziekenhuisbedden nam opnieuw toe (n=963, +21%), terwijl het aantal bezette bedden op intensieve zorgen licht gedaald is (n=43, -9%).

Meer informatie over de ziekenhuissurveillance is beschikbaar in het wekelijks verslag.

De SARI-surveillance toonde aan dat de wekelijkse incidentie van ziekenhuisopnames als gevolg van ernstige acute luchtweginfectie verder licht afnam tot 3 opnames per 100.000 inwoners per week in week 4. Voor dezelfde week was de incidentie van ziekenhuisopnames voor griep 0,3/100.000 (stabiel), 0,2/100.000 voor RSV (lichte stijging) en 0/100.000 voor

² De surveillance volgt de evolutie van de concentratie van het SARS-CoV-2-virus in het afvalwater. De indicator "Hoge circulatie" geeft de gebieden aan waar de gemeten virusconcentraties hoog zijn (ten minste de helft van de maximumwaarde die in de vijfde golf werd geregistreerd). De indicator "Snelle toename" heeft betrekking op de zones waar de gemeten virusconcentratie in de afgelopen week snel is toegenomen (stijging met meer dan 70% over de laatste 7 dagen). De indicator "Stijgende trend" geeft de bekkens aan waar de virusconcentraties over de laatste 14 dagen meer dan 6 dagen is toegenomen

SARS-COV-2 (afname). Verdere informatie is beschikbaar in het [wekelijkse bulletin over acute luchtweginfecties](#).

Andere indicatoren

De indicatoren voor het opvolgen van de epidemiologische situatie in de [woonzorgcentra](#) (WZC) tonen een lichte stijging. Nationaal nam het aantal besmettingen onder bewoners opnieuw toe (van 2,0 per 1.000 bewoners in week 4 naar 4,0 in week 5). De stijging is meer uitgesproken in Vlaanderen. Ook het aantal ziekenhuisopnames van bewoners steeg licht op nationaal niveau (van 0,1 naar 0,2), evenals het aantal infecties onder personeelsleden (van 1,2 naar 2,3 per 1.000 personeelsleden).

In week 5 werden er tot nu toe 23 mogelijke nieuwe clusters³ gedetecteerd (voorlopige gegevens, vergeleken met in totaal 16 clusters in week 4). Eén procent van de deelnemende WZC meldde een grote cluster (minstens 10 gevallen onder inwoners).

De participatiegraad blijft laag (59% in Vlaanderen, 59% in Wallonië, 13% in Brussel en 22% in de Duitstalige Gemeenschap). Zie het [dashboard](#) voor meer details.

Het aantal (gerapporteerde) [sterfgevallen](#) is in week 5 licht gestegen, met een totaal van 34 geregistreerde sterfgevallen (niet-geconsolideerde gegevens, tegenover 29 de week voordien), ofwel 1 tot 9 sterfgevallen per dag. Bij de sterfgevallen waren er 8 bewoners van WZC (23,5%). Het sterftecijfer in week 5 bedroeg 0,29/100.000 inwoners in België, 0,19/100.000 in Wallonië (lichte daling), 0,33/100.000 in Vlaanderen (stijging) en 0,41/100.000 in Brussel (stijging). Wekelijkse schommelingen zijn mogelijk vanwege de lage absolute cijfers.

[Moleculaire surveillance](#) in België toont aan dat BQ.1* nog steeds de dominante variant is, hoewel het aandeel ervan op het totaal aantal stalen met sequencing afneemt. Volgens Healthdata vertegenwoordigde BQ.1* 65,9% van de stalen in de baseline surveillance in week 2 (op een totaal van 91 stalen met sequencing) en 54,7% in week 3 (op een totaal van 75 stalen). Het aandeel van de varianten XBB* en XBB.1.5 (afgeleid van BA.2.75) nam toe (respectievelijk 8,8% en 2,2% van de stalen in week 2 en 14,7% en 5,3% in week 3). Het aandeel van de CH.1.1-variant (ook afgeleid van BA.2.75) nam licht af (13,2% in week 2 en 10,7% in week 3). Meer informatie is ook beschikbaar op de [website van het NRC](#).

Internationale situatie - China

Volgens de meest recente update over de COVID-19-situatie van het Chinese Center for Disease Control (CCDC) waren er op 2 februari 98.742 ziekenhuisopnames, waaronder 7.918 ernstige gevallen. Tussen 27 januari en 2 februari waren er 3.278 COVID-19-gerelateerde sterfgevallen. Dit komt overeen met een daling van 31% van het aantal hospitalisaties en een daling van 46% van het aantal sterfgevallen in vergelijking met de vorige update.

Tussen 1 januari 2022 en 6 februari 2023 werden er door China 10.543 sequenties opgeladen in GISAID EpiCoV (3.722 sequenties met een recente datum van staal). Deze sequenties kwamen nog steeds overeen met de gekende subtypes van de Omikron-variant (BA.5.2 (72,4%), BF.7 (26,8%), BA.5.1 (0,3%), BQ.1 (0,1%), BA.2.75 (0,2%), XBB (0,1%)). Er werden uit China ook verschillende nieuwe Omikron-subtypes gerapporteerd, maar de meeste daarvan vertonen geen wijziging van het Spike-eiwit in vergelijking met eerder types. Daarom zijn er momenteel geen aanwijzingen voor het ontstaan van nieuwe zorgwekkende varianten in China.

³ Het gaat om mogelijke clusters omdat deze theoretisch gedetecteerd werden op basis van de data uit de surveillance. Er is een onderzoek van de uitbraak nodig om dit te bevestigen in de praktijk.

Sinds 9 januari 2023 wordt in België verscherpte moleculaire surveillance voor potentiële varianten uitgevoerd voor reizigers die terugkeren uit China, via i) analyse van het afvalwater van vliegtuigen, ii) vrijwillige staalafname bij aankomst voor reizigers die terugkeren uit China en iii) screening van symptomatische patiënten die in China zijn geweest.

(i) Voor de stalen van afvalwater van vliegtuigen die uit China terugkeerden, was de virale lading algemeen te laag om de aanwezigheid van SARS-CoV-2 op te sporen. Wanneer er wel voldoende virus was, werden geen nieuwe varianten ontdekt. (ii) Er waren de voorbije periode geen nieuwe reizigers uit China die vrijwillig een staal hebben afgenomen, waardoor het aantal bij aankomst geteste reizigers sinds 9 januari 2023 nog steeds 75 bedraagt (met geen enkel positief testresultaat). (iii) Sinds week 1 van 2023 zijn 21 patiënten die symptomen ontwikkelden na een reis naar China getest (waarvan twee in de laatste week, week 5). Vier stalen waren positief, waarvan ook de twee in week 5. Tot nu toe is er een sequencing resultaat voor één staal (in week 1), dat werd geïdentificeerd als de BQ.1-variant. De analyse van de andere positieve stalen is lopende.

De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies:

Géraldine De Muylder (Sciensano), Aurélie Detollenaere (COCOM), Naima Hammami (Zorg en Gezondheid), Niel Hens (UHasselt), Anne-Claire Henry (ONE), Bart Hoorelbeke (SPF Santé Publique), Tinne Lernout (Sciensano), Geert Molenberghs (UHasselt-KULeuven), Giulietta Stefani (Sciensano), Stefaan Van Der Borght (SPF Santé Publique), Steven Van Gucht (Sciensano), Greet Van Kersschaever (Domus Medica), Erika Vlieghe (UZA).

Overzicht van de indicatoren per provincie

Periode 29/01- 04/02/2023	Aantal testen per 100. 000	PR symptomatische gevallen	Incidentie Hospitalisaties op 7 dagen per 100.000 ⁴	ICU bezetting	Verdubbelings/halveringstijd	Beheersniveau
België	330	20,6%	3,8	2%	23	2
Antwerpen	371	23,1%	3,9	3%	-32	2
Waals-Brabant	268	19,0%	1,2	0%	Inf	1
Henegouwen	276	8,7%	1,6	2%	24	1
Luik	179	9,5%	2,6	2%	11	2
Limburg	348	21,4%	4,1	2%	19	2
Luxemburg	196	12,6%	2,1	0%	12	1
Namen	202	10,3%	0,8	3%	-7	1
Oost Vlaanderen	414	26,0%	7,1	3%	9	2
Vlaams-Brabant	349	23,0%	3,4	1%	8	1
West Vlaanderen	527	24,9%	7,6	2%	46	2
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	242	16,7%	2,2	1%	14	2
Duitstalige Gemeenschap	257	NA	1,3	NA	NA	1

⁴ Gegevens week 5 (31 januari tot 6 februari 2023).